

Franco paga a tres pessetes les vides dels homes que moren de bona voluntat o sigui els voluntaris «legionarios», i a tres rals la soldada dels forçats...

que moren si no es passen, i es passen si no moren

es sublevaren el 19 de juliol i que ja haurien estat sotmesos i sancionats sense l'ajut criminal que ha fet possible la lenitat suicida de les grans democràcies, encarnada pel mal prou bescantat Comitè de la no intervenció.

SOLDATS A TRES RALS

El nostre entrevistat, pobre, derrotat i mal vestit, mancat d'aquella arrogància que només donen els ideals, ha començat dient-nos que a l'altra banda era soldat ras i cobrava tres miserables rals diaris, mentre els «legionaris» i «voluntaris» d'altres països guanyaven i guanyen tres pessetes per barba,

Terol, 9. — Avui hem tingut ocasió de parlar amb un dels molts evadits que cada dia arriben als rengles de l'exèrcit lleial de la República, fugint de la tirania salvatge del camp feixista.

Aquest minyó, que ens ha relatat les sensacionals impressions que transcrivim del camp faccions, ha quedat bocabadat en veure que jo no era rus, ni ho eren cap dels companys de professió que ens acompanyen, ni cap dels companys d'ell, que ho són d'armes, d'ençà del dia feliç que va poder-se evadir de les files faccioses.

Quan l'hem interrogat en català, ell, tot de bona fe, ens ha contestat en rus, i naturalment.

Aleshores quan nosaltres, que hem après el rus al Cadci, hem volgut dir-li en rus que no érem russos, resulta que com que ell tampoc no era rus, tampoc no ens hem entès, i més tard, en dir-li en castellà, però amb força accent català, que nosaltres érem catalans, resulta que tampoc no ens hem entès, puix que ell, segons ens han

aclarit, ens ha dit en gallec que ell tampoc no era alemany, ni italià, ni portuguès, ni irlandès, ni moro.

Al cap de totes aquestes accidentades aclaracions incidentals hem establert que tots plegats érem més antifeixistes que Déu i més antinazis que el papa i aleshores ens hem començat a entendre una mica i ha estat aleshores que ell, enraonant en gallec, i nosaltres, escoltant-lo en català, hem pogut recollir les interessants manifestacions que ens ha fet sobre la vida al camp faccions mitjançant l'ajut de Manolo Gómez, amablement cedit pel Comissariat de Propaganda, i que, fent una pausa en els seus recitals en vers, ens ha recitat en prosa el que ens deia el nostre entrevistat, i a ell li ha recitat en vers allò que nosaltres anàvem exclamant astorats d'expectació per les monstruoses monstruositats que ens ha dit que passaven i que encara passen a l'altra banda d'Espanya sotmesa al jou de la invasió estrangera, permesa i provocada per la impotència dels militars traïdors a la República que

(Del nostre enviat especial)

encara que no portin barba, però que possiblement són més les vegades que les guanyen, que iles que les cobren, a desgrat que en bona lògica administrativa, haurien d'ésser exactament les mateixes.

Aquesta desigualtat, el nostre interlocutor, que per cert (com diria «La Noche») es diu Raimon, sembla injustificada, i ho és, però no per això deixa d'ésser més o menys explicable, si es tenen presents les subtilitats sistemàtiques del reclutament dels que lluiten al costat de Franco, per salvar la Kultura occidental i la Pau del món.

Franco paga tres rals als que van reclutats forçosament, quan són demanades les corresponents llesves,

i encara, segons ell, és massa esplèndid, puix que igualment forçats hi anirien als seus rengles, aquests minyons, si no els donés ni cinc.

En canvi, doncs, o més ben dit queda a deure tres pessetes diàries als «legionaris» «voluntaris» que van, com el seu nom indica, per la seva voluntat, o sigui per la voluntat del soldà del Marroc o del soldà de Berlín o del soldà de Roma, per la senzilla raó que els voluntaris, quan més ben pagats, més bona voluntat hi posen a l'hora de morir.

Es natural que quan un hom guanya tres pessetes diàries i s'ha fet amb una mica d'esperit estalviador una barbata d'or, mori més de gust, pensant que la vídua i les criatures que deixa al món gaudiran d'una civilització salvada i d'una kultura occidental completament assegurada per sempre a l'abast de totes les fortunes... i fins i tot de les més dissortades.

A més, encara, s'ha de tenir en compte, deia el nostre recent amic, que aquestes diferències serien

enutjoses i insuportables si no es cuidés, com es cuida, tant com pot el caudillo de no fer-les ostensibles.

Entre tres rals pagats al comptat i tres pessetes igualment fetes efectives a l'hora, és evident que hi ha nou flagrants ralets de diferència viva i efectiva.

Però... entre quedar a deure tres rals i quedar-ne a deure dotze, és evident que no hi ha lloc a cap recel ni a cap motiu de desconsideració considerable.

En canvi, la tàctica diferencial té la virtut d'ésser un estimulants incomparable de la voluntarietat dels més rebecs que, a fi de comptes, diuen:

Si l'ésser espanyol i reclutat a la força només dona que disgustos mal pagats, val més fer-se «legionari» «voluntari» de qualsevol país «totalitari» i guanyar tres pessetes i les indulgències plenàries a dojo en cas d'accident o força major com a Guadalajara, Belchite, Brunete o Terol...

PERE GALLARI